

PRAWA OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ W SZKOCJI

Obywatele Unii Europejskiej i prawo mieszkaniowe

Ta ulotka informacyjna zawiera streszczenie Twojego prawa mieszkaniowego jako **obywatela Unii Europejskiej** w Szkocji. W tej ulotce 'obywatele Unii Europejskiej' to obywatele państw członkowskich, jak i obywatele państw EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), oraz obywatele Szwajcarii.

Ta ulotka informuje także o prawach **członków Twojej rodziny**. 'Członkiem rodziny' jest osoba, która jest członkiem Twojej rodziny ale sama nie jest obywatelem UE, a której prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie jest prawem pochodnym UE, wynikającym z relacji rodzinnej z Tobą i Twojego obywatelstwa Unii Europejskiej¹

Ta ulotka opisuje Twoje prawa teraz (podczas okresu przejściowego - the **Brexit transition period**) oraz po zakończeniu okresu przejściowego. Okres przejściowy ma zakończyć się 31 grudnia 2020r., aczkolwiek ten termin może zostać zmieniony jeżeli okres przejściowy zostanie przedłużony.

Zgodnie z prawem Unii Europejskiej obywatele UE mają prawo mieszkać w Szkocji podczas okresu przejściowego. Po upływie okresu przejściowego prawo UE przestanie obowiązywać. Obywatele UE oraz członkowie ich rodzin, którzy zamierzają zostać w Szkocji po zakończeniu okresu przejściowego będą musieli złożyć wniosek w ramach systemu osiedleńczego dla obywateli UE (EU Settlement Scheme) o **Status Osoby Osiedlonej - Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony) lub **Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej - Pre-Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na okres 5 lat) do 30 czerwca 2021r.

Czy mam prawo do kupna i posiadania nieruchomości w Szkocji?

Wszyscy obywatele UE

Każda osoba w Szkocji ma prawo kupić i posiadać nieruchomość.

Twoje prawa do kupna i posiadania nieruchomości są takie same jak prawa obywateli UK, a właściciele nieruchomości, banki oraz kredytodawcy nie mogą cię dyskryminować na podstawie obywatelstwa.

Brak prawa do pobytu (takiego jak Status Osoby Osiedlonej lub Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej) może spowodować utrudnienia w kupnie i posiadaniu nieruchomości. Możesz np. mieć prawo do otworzenia konta bankowego ale mogą być od ciebie wymagane dodatkowe informacje wspierające wniosek w porównaniu do osoby która jest obywatelem UK.

Jeżeli potrzebujesz np. pożyczki hipotecznej aby kupić nieruchomość i nie posiadasz prawa do pobytu, lub masz prawo do tymczasowego pobytu (jak np. Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej), możesz nie kwalifikować się do otrzymania niektórych pożyczek, lub kredytodawca może nałożyć wyższe opłaty niż na obywatela UK.

1. 'Członkiem rodziny' może być: małżonek lub partner, dzieci, wnuki oraz prawnuki w wieku poniżej 21 lat, dzieci pozostające na utrzymaniu, które ukończyły 21 lat, rodzice pozostający na utrzymaniu, dziadkowie oraz pradiadkowie, jak i niektórzy partnerzy, którzy nie zawarli związku małżeńskiego oraz inni krewni pozostający na utrzymaniu (w przypadku gdy Home Office [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych] wydało zaświadczenie o rejestracji 'dalszego członka rodziny').

Obywatele Unii Europejskiej i prawo mieszkaniowe

Czy mam prawo do wynajmu nieruchomości w Szkocji?

Wszyscy obywatele UE

Każda osoba w Szkocji ma prawo do wynajmu nieruchomości.

Twoje prawa do wynajmu nieruchomości są takie same jak prawa obywateli UK a właściciele nieruchomości nie mogą Cię dyskryminować na podstawie obywatelstwa. Nie mogą także odmówić Ci wynajmu nieruchomości na podstawie statusu imigracyjnego.

Czy mam prawo do mieszkań socjalnych w Szkocji?

Wszyscy obywatele UE

Wszyscy obywatele UE i członkowie ich rodzin posiadający **prawo do pobytu**² w Szkocji mogą złożyć wniosek o pomoc dla bezdomnych u swoich władz lokalnych.

Jeżeli jesteś osobą bezdomną władze lokalne są zobowiązane przyjąć Twój wniosek o uznanie bezdomności i udostępnić Ci tymczasowe zakwaterowanie, podczas gdy badają okoliczności Twojej sprawy, przy tym czy masz prawo do pomocy czy nie.

Aczkolwiek, może być wymagane abyś pokrył część kosztów tymczasowego zakwaterowania, co może być trudne jeżeli nie jesteś jeszcze uprawniony do zasiłku mieszkaniowego (Housing Benefit) lub Universal Credit, ponieważ nie spełniasz warunków **testu miejsca zwykłego pobytu** (habitual residence test).

Władze lokalne rozważą następnie czy Ty i członkowie Twojej rodziny jesteście uprawnieni do pomocy dla

bezdolnych i udzielą wam tej pomocy lub uzasadnią pisemnie dlaczego zdecydowali, że nie jesteście uprawnieni do uzyskania pomocy.

Jeżeli władze lokalne zdecydowały, że nie jesteś uprawniony do uzyskania pomocy mieszkaniowej a nie zgadzasz się z tym, zgłoś się po pomoc i poradę w odwołaniu się od tej decyzji.

Obywatele UE posiadający Status Osoby Osiedlonej

Jeżeli posiadasz Status Osoby Osiedlonej, automatycznie spełniasz test **prawo do pobytu**. Jesteś uprawniony do wsparcia dla bezdomnych w Szkocji na takich samych warunkach jak Brytyjczycy.

EU Citizens who have Pre-Settled Status

Jeżeli posiadasz Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej musisz spełnić warunki testu **prawo do pobytu** aby ustalić Twoje uprawnienie do wsparcia dla bezdomnych.

Czy moje prawo ulegnie zmianom po zakończeniu okresu przejściowego?

Twoje prawo do kupna, posiadania i wynajmu nieruchomości nie ulegnie zmianom po okresie przejściowym.

Rządy Szkocji i UK decydują o Twoim prawie dostępu do mieszkań socjalnych w Szkocji. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami tylko osoby posiadające Status Osoby Osiedlonej będą miały prawo do pomocy dla bezdomnych po okresie przejściowym. Władze lokalne nie będą zobowiązane zapewnić zakwaterowania osobom, które posiadają Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej lub nie posiadają żadnego statusu.

Jeżeli masz jakiegokolwiek wątpliwości co do prawa do posiadania lub wynajmu nieruchomości lub na temat dostępu do pomocy dla bezdomnych w Szkocji, zgłoś się po poradę.

2. Możesz udowodnić swoje prawo do pobytu zgodnie z prawem UE potwierdzając, że jesteś: pracownikiem lub osobą samo zatrudnioną (wykonująca dostateczną ilość płatnej pracy), osobą szukającą pracy, byłym pracownikiem lub emerytem. Studentem ("samowystarczalnym") lub członkiem rodziny obywatela UE spełniającym jeden z wyżej wymienionych warunków. W celu uzyskania dalszych informacji, lub jeżeli nie możesz udowodnić swojego prawa do pobytu a potrzebujesz mieszkania socjalnego lub wsparcia finansowego, przeczytaj ulotkę informacyjną "Obywatele UE i prawo do zasiłków oraz wsparcia opieki socjalnej".

Gdzie mogę uzyskać więcej porad lub wsparcia?

W celu uzyskania informacji na temat Twoich praw mieszkaniowych w Szkocji, lub jeżeli potrzebujesz pomocy w zrozumieniu swoich praw, możesz:

- ▶ Zadzwoń na infolinię **EU Citizens Support Service** [Służba Wsparcia Obywateli UE] w Citizens Advice Scotland [Biuro Porad Obywateli Szkocja] pod **0800 916 9847** (od poniedziałku do piątku od 9:00 do 17:00) – lub znajdź swoje lokalne biuro porad:
<https://www.cas.org.uk/bureaux>
- ▶ Przeczytaj więcej na temat swoich praw do kupna i wynajmu nieruchomości na **MyGov.Scot Housing and Local Services** [Mieszkania i Usługi lokalne]:
<https://www.mygov.scot/housing-local-services/>
- ▶ Zadzwoń na infolinię **Shelter Housing Advice** [Wsparcie mieszkaniowe organizacji Shelter] pod **0808 800 4444** (od poniedziałku do piątku od 9:00 do 17:00) lub przeczytaj więcej na temat swoich praw mieszkaniowych w Szkocji oraz dalszych szczegółów infolinii wsparcia praw mieszkaniowych – na Shelter Scotland:
https://scotland.shelter.org.uk/get_advice
- ▶ Przeczytaj informacje na temat Praw mieszkaniowych dla doradców ds. mieszkaniowych dla nowych imigrantów na **Chartered Institute of Housing** [Instytut Mieszkalnictwa]:
<https://www.housing-rights.info/scotland-housing-advisers.php>

Ostatnia aktualizacja 1 czerwca 2020